SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 35

Warszawa, 19 listopada 2015 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 i 33a regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie ustanowienia roku 2016 Rokiem Feliksa Nowowiejskiego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią poseł Urszulę Pasławską.

(-) Mieczysław Kazimierz Baszko; (-) Paweł Bejda; (-) Krystian Jarubas; (-) Mieczysław Kasprzak; (-) Eugeniusz Kłopotek; (-) Władysław Kosiniak-Kamysz; (-) Kazimierz Kotowski; (-) Jan Łopata; (-) Mirosław Maliszewski; (-) Andżelika Możdżanowska; (-) Urszula Pasławska; (-) Krzysztof Paszyk; (-) Marek Sawicki; (-) Zbigniew Sosnowski; (-) Genowefa Tokarska; (-) Piotr Zgorzelski.

Projekt

UCHWAŁA
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia …… 2015 r.

w sprawie ustanowienia roku 2016 Rokiem Feliksa Nowowiejskiego

W 2016 roku przypada siedemdziesiąta rocznica śmierci Feliksa Nowowiejskiego, a w roku 2017 sto czterdziesta rocznica jego urodzin - wybitnego kompozytora, dyrygenta, pedagoga, organisty-wirtuoza, organizatora życia muzycznego, szambelana papieskiego.

Jest to artysta, którego dorobek miał wpływ na całą kulturę muzyczną świata w szczególności Polski. Zawsze stał po stronie polskości i polskiej kultury.

Feliks Nowowiejski skomponował m.in. Rotę do wiersza Marii Konopnickiej, która 15 lipca 1910 roku, w czasie pięćsetnej rocznicy bitwy pod Grunwaldem, została zaśpiewana po raz pierwszy przed pomnikiem Grunwaldzkim przez chóry pod batutą Feliksa Nowowiejskiego. Był autorem wielu pieśni patriotycznych, umacniając tym tożsamość narodową Polaków. W niepodległej Polsce brał czynny udział w tworzeniu i organizowaniu życia artystycznego II RP.

Feliks Nowowiejski posiada ogromny dorobek artystyczny. Jego spuścizna stanowi nadal niezbędną materiałową podstawę, do której odwołują się liczni artyści. Koncerty organizowane pod jego patronatem przypominają o tym, jakim był wybitnym i uzdolnionym artystą.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o szczególnym znaczeniu dorobku artysty i naukowca, ogłasza rok 2016 Feliksa Nowowiejskiego.

UZASADNIENIE

Feliks Nowowiejski urodził się 7 lutego 1877 roku w Wartemborku, obecnie Barczerwie. Uczęszczał do szkoły muzycznej w Świętej Lipce w latach 1887-1893. Od roku 1893 przebywał w Olsztynie, gdzie podjął pracę w pruskiej orkiestrze pułku grenadierów. Komponował także utwory dla orkiestry wojskowej oraz zespołów amatorskich. W 1989 roku rozpoczął studia w Konserwatorium Juliusza Sterna w Berlinie, a następnie kontynuował naukę w Szkole Muzyki Kościelnej w Ratyzbonie, w Akademickiej Szkole Mistrzów Maxa Brucha w Berlinie oraz na Uniwersytecie Berlińskim. W latach 1898-1900 pracował jako organista w Kościele św. Jakuba w Olsztynie. Prowadził również działalność pedagogiczną w Krakowie, Berlinie i Poznaniu. Aktywnie uczestniczył we wszelkich inicjatywach społecznych i kulturalnych. W 1900 r. odbył trzymiesięczny kurs w Ratyzbonie, gdzie w szkole muzycznej pobierał naukę z zakresu chorału gregoriańskiego i polifonii. W 1902 r. otrzymał Nagrodę im. Giacomo Meyerbeera - Prix de Rome za oratorium *Powrót syna marnotrawnego* i *Uwerturę romantyczną*. Jeszcze w roku 1903 otrzymał Nagrodę im. Ludwiga van Beethovena w Bonn za uwerturę *Swaty polskie*, zaś w 1904 r. po raz drugi Nagrodę im. Meyerbeera - za *Symfonię a-moll* oraz za *Symfonię h-moll nr 1*.

Po zakończeniu nauki prowadził ożywioną działalność kompozytorską i wirtuozowską. W 1907 r. otrzymał I nagrodę na konkursie kompozytorskim we Lwowie za utwór *Żałobny pochód Kościuszki na Wawel*. W roku 1909 powrócił do kraju i osiadł w Krakowie, gdzie był dyrektorem artystycznym Towarzystwa Muzycznego. W 1910 r. na konkursie kompozytorskim we Lwowie otrzymał nagrodę za pieśń solową *Zagasły już*. W roku 1914 otrzymał I nagrodę na konkursie lwowskiego "Echa" za utwór chóralny *Danae*.

Po wojnie osiadł w Poznaniu i czynnie włączył się w nurt odradzającego się życia kulturalnego miasta - organizował koncerty symfoniczne i chóralne, występował z recitalami organowymi. Od 1920 r. był wykładowcą w Państwowym Konserwatorium w Poznaniu, gdzie prowadził klasę organów i dyrygował orkiestrą. W 1931 r. został honorowym członkiem The Organ Music Society w Londynie. W 1935 r. grono muzyków warszawskich przyznało mu Państwową Nagrodę Muzyczną. W latach 1935-39 prowadził w Poznaniu Miejską Orkiestrę Symfoniczną, propagując muzykę współczesną.

Wśród jego najwybitniejszych dzieł możemy wyróżnić m.in.: marsz Pod sztandarem pokoju, oratorium Powrót syna marnotrawnego, uwertura Swaty polskie, Poematy

symfoniczne, Oratorium Znalezienie Świętego Krzyża ze słynnym Parce Domine, Oratorium Quo vadis, Pieśń Rota, Opera Emigranci, pieśń Marsylianka wielkopolska, Opera Legenda Bałtyku, utwory organowe i fortepianowe oraz liczne utwory wokalne i chóralne (w tym ok. 600 pieśni).

W jego domu rodzinnym w Barczewie od 1961 r. znajduje się Muzeum noszące nazwę Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie. W muzealnych zbiorach odnajdziemy wiele cennych, oryginalnych pamiątek z życia i twórczości Feliksa Nowowiejskiego, a także jego fortepian, meble, rękopisy i wiele dokumentów. Salon prowadzi działalność kulturalno-edukacyjną oraz wystawienniczą. W Muzeum odbywają się także koncerty, lekcje muzealne, warsztaty i lekcje gry na instrumentach oraz liczne wystawy i inne inicjatywy upamiętniające artystę i jego twórczość. Od 2002 roku odbywa się tam corocznie Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chóralnej im. Feliksa Nowowiejskiego, a w ramach festiwalu Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura muzyczna na Warmii i Mazurach".

Feliks Nowowiejski ze względu na swój dorobek artystyczny i kulturalny został patronem wielu szkół i instytucji m.in. Zespołu Szkół Muzycznych w Szczecinie, Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej w Gdańsku, Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia w Kwidzynie, Szkoły Podstawowej nr 1 w Kętrzynie, Szkoły Podstawowej nr 1 w Barczewie, Liceum Ogólnokształcącego w Braniewie, Akademii Muzycznej w Bydgoszczy, Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii w Olsztynie oraz ulic w wielu miastach polskich.